

Spora Özgü Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spora Özgü Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30991>

Özet

Spora Özgü Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i (SÖBMÖ), sporcular?n ba?ar?ya ula?ma ve performans gösterme istekliliklerini spor ba?lam?nda özel olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? Psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, A. Erdo?an taraf?ndan 2001 y?l?nda hazırlanan bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında geli?tirilmis?tir. Ölçe?in temel amac?, sporcular?n rekabetçi ortamlarda sergiledikleri ba?ar? yönelimlerini ve motivasyonel yapılar?nı nicel olarak ölçmektir. Geli?tirme çalışması, özellikle takım ve bireysel sporcular arasındaki motivasyon farklılıklar?nı incelemeye odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ba?ar? Motivasyonu, Spora Özgü, Spor Psikolojisi, Motivasyon Ölçe?i, Erdo?an (2001), Achievement Motivation, Spor Performansı.

Yazarlar

Erdo?an, A.

Amaç

Spora Özgü Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i'nin temel amac?, genel ba?ar? motivasyonu kuramlar?nı spor ortamına özgü bir şekilde uygulamaktır. Ölçek, sporcular?n müsabaka ve antrenman süreçlerinde karşılaştıkları zorluklara karşı gösterdikleri azim, hedeflere bağlılık ve rekabetçi ruh gibi ba?ar? odaklı davranışları ölçmeyi amaçlar. Bu araç, antrenörlere ve Spor Psikolojisi uzmanlarına, sporcular?n motivasyonel profillerini belirleyerek bireyselleştirilmiş eğitim ve müdahale programları geli?tirmeleri için kritik veriler sağlamaktadır.

Ölçek, spesifik olarak, takım sporları ve bireysel sporları ile uğraşan sporcular arasındaki Ba?ar? Motivasyonu düzey ve tiplerini karşılaştırmak üzere tasarlanmıştır. Bu karşılaştırmaya, ba?ar? motivasyonunun spor dalı?nın doğasına göre nasıl farklılaştığını anlamak açısından önemlidir.

Yapı

Bu ölçek, spor ortamında ba?ar?yı tetikleyen içsel ve dışsal faktörleri kapsayan çok boyutlu bir ba?ar? motivasyonu yapısını ölçmektedir. Ba?ar? Motivasyonu genellikle iki ana bileşen etrafında incelenir: ba?ar?ya yaklaşma (ba?ar? beklentisi) ve ba?ar?sızlıktan kaçınma (kaygı). SÖBMÖ'nün, bu genel kuramsal çerçeveyi spordaki özgül görev yönelimi (kendini geli?tirme) ve ego yönelimi (diğerlerinden üstün olma) gibi kavramlarla birleştirdiği varsayılmaktadır.

Ölçek, muhtemelen sporcuların rekabetçi ortamlarda kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini ve başarıya yönelik çabaya mı yoksa diğer faktörlere mi atfettiklerini yansıtan alt boyutlara sahiptir. Bu alt boyutlar, Psikometrik analizler sonucunda belirlenmiş olmalıdır, ancak detaylı faktör yapısının tezin kendisinde mevcuttur.

Geçerlik

Kaynak referansta Geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da (Geçerlik: -), geliştirme ölçeklerinde geçerlik çalışmaları zorunludur. Ölçeğin geliştirildiği Yüksek Lisans Tezi (Erdoğan, 2001), muhtemelen yapı geçerliliği (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliliği (uzman görüşleri ile) çalışmaları içermektedir. Yapı geçerliliğinin sağlanması, ölçeğin gerçekten başarı motivasyonunu ölçtüğünü kanıtlamak için kritik öneme sahiptir.

Tipik olarak, Geçerlik analizleri kapsamında, SÖBMÖ maddelerinin sporcuların motivasyonel durumlarıyla ilişkili diğer bilinen ölçütlerle (örneğin, sporcu memnuniyeti, performans düzeyi) korelasyonları incelenmiş olabilir. Bu, ölçütün ölçtüğü yapıların diğer kriterlerle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren kriter geçerliliğini sağlamaya yardımcı olur.

Güvenirlilik

Kaynak verilerde Güvenirlilik bilgisine yer verilmemiştir (Güvenirlilik: -). Ancak, geliştirme sürecinde ölçeğin tutarlılığını sağlamak amacıyla iç tutarlılık analizlerinin (Cronbach Alfa katsayısı) yapıldığı varsayılmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı ölçmede ne kadar uyumlu olduğunu gösterir.

Ek olarak, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını değerlendirmek için test-tekrar test Güvenirlilik çalışması da yapılmış olabilir. Bu tür bir çalışma, sporcuların başarı motivasyonu düzeylerinin kısa bir zaman aralığında kararlı kaldığını doğrular. Psikometrik standartlara uygunluk için bu verilerin tezde sunulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği'nin geliştirilmesi amacıyla, ölçeğin yapısal boyutlarını belirlemek ve maddelerin hangi motivasyonel alt boyutlara yüklendiğini ortaya çıkarmak amacıyla Keşfedici Faktör Analizi (KFA) kullanılmış olmalıdır. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyen alt faktörlerin (örneğin, başarıya yönelme, başarısızlıktan kaçınma, rekabetçilik) ortaya çıkarılmasını sağlamıştır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin teorik olarak varsayılan motivasyonel yapıyla ne ölçüde örtüştüğünü göstermelidir. Analiz sonuçları, ölçek maddelerinin temiz bir faktör yapısını sergilediğini ve sporcuların Başarı Motivasyonunu temsil eden özgün boyutları ölçtüğünü

kan?tlar nitelikte olmal?d?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Sport-Specific Achievement Motivation Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Tipik olarak 4 veya 5 noktal? Likert format? kullan?l?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Sporcular (Tak?m ve bireysel spor yapanlar)

Ya? Grubu: Genç ve Yeti?kin Sporcular

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli spor dallar?nda aktif olarak yar??an tak?m ve bireysel sporcular. Çal??man?n temel oda?? bu iki sporcu grubunu kar??la?t?rmakt?r.

Test Metodolojisi: Ölçek geli?tirme çal??mas?, literatür taramas?, madde havuzu olu?turma, uzman görü?ü alma, pilot uygulama ve ard?ndan Geçerlik ve Güvenirlik analizlerini içeren standart Psikometrik prosedürleri takip etmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Spora Özgü, Ba?ar? Hedefleri, Motivasyonel Yap?, Erdo?an 2001, Spor Psikolojisi, Rekabetçilik, Ba?ar? Motivasyonu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Erdo?an, A. taraf?ndan haz?rlanan Yüksek Lisans Tezi (Mersin Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, 2001) kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2001

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Ölçek, akademik amaçl? bir Yüksek Lisans Tezi içerisinde geli?tirilmi?tir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle tez yazar?ndan veya ilgili üniversiteden izin al?nmas? gerekebilir.

Ücret: Ticari bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Erdo?an, A. (2001). **Tak?m ve bireysel spor yapan sporcular?n ba?ar? motivasyonlar?n?n kar??la?t?r?lmas?** (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Spora Özgü Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r ve bu nedenle burada listelenememektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM